

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 2Co/222/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7516202286
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 11. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ľuboš Kunay
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2017:7516202286.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ľuboša Kunaya a sudkýň JUDr. Anny Slovinskej a JUDr. Andrey Galdunovej v spore žalobcu Consumer Finance Holding, a.s., Kežmarok, Hlavné námestie 12, IČO: 35 923 130, zastúpeného JUDr. Jánom Šoltésom, advokátom, Bratislava, Karadžičova 8, proti žalovanému F. O., K..XX.XX.XXXX, O. Q. K. O., Q., G. XXX, zastúpenému PIHORŇA & PARTNERS s.r.o., Košice, Hrnčiarska 29, IČO: 50453785, o zaplatenie 2.751,90 € s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku 16C/129/2016-35 zo 6.2.2017 Okresného súdu Košice - okolie

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok v znení opravného uznesenia v napadnutej zamietavej časti.

Z r u š u j e rozsudok v znení opravného uznesenia vo výroku o trovách prvoinštančného konania a v rozsahu zrušenia v r a c i a vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

Žalobca nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania a žalovanému sa ich náhrada nepriznáva.

o d ô v o d n e n i e :

1. Súd prvej inštancie rozsudkom konanie v sume 354,52 € zastavil, zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcovi sumu 1.847 € spolu s úrokom z omeškania vo výške 8,75% ročne od 23.3.2013 do zaplatenia, to všetko do troch dní od právoplatnosti rozsudku, ďalej v prevyšujúcej časti žalobu zamietol a tiež rozhodol, že žalobca má nárok na náhradu trov konania za zaplatený súdny poplatok a za jeden úkon právnej pomoci.

2. Vychádzal zo žaloby, ktorou sa žalobca voči žalovanému domáhal zaplatenia sumy 2.751,90 € spolu s úrokom z omeškania vo výške 8,75% ročne od 23.03.2013 do zaplatenia tvrdiac, že s ním dňa 30.06.2012 uzavrel zmluvu o pôžičke, na základe ktorej mu poskytol celkovú sumu pôžičky 4.116,60 € a túto sa dlžník zaviazal splácať v pravidelných 60-tich mesačných splátkach po 70,60 € a túto povinnosť si nesplnil, keď jeho dlh predstavuje žalovanú sumu. Zistil, že strany uzatvorili dňa 30.6.2012 zmluvu o pôžičke ev.č. 6123045, na základe ktorej poskytol žalobca žalovanému celkovú sumu pôžičky vo výške 4.116,60 € a dlžník sa zaviazal ju splácať v sumách po 70,60 € a do podania žaloby uhradil sumu 353 €. Zo zmluvy o pôžičke mu vyplynulo, že pôžička bola v sume 2.200 €, že ročná úroková sadzba bola 32 %, RPMN v rovnakej výške pri priemernej hodnote RPMN 21,68%, pričom pre jej nesplácanie predžalobnou upomienkou žalobca vyzval dňa 14.03.2013 žalovaného na okamžitú úhradu všetkých splátok jednorazovo v celkovej sume 3.897,12 €. Citoval § 3 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z.z. a § 3 ods. 1, § 39, § 52 ods. 1 až 4, § 53 ods. 1, 5 a § 54 ods. 1,2 Obč.zákonníka a vo všeobecnosti charakterizoval pojem dobrých mravov. Uviedol, že Ústavný súd SR v Náleze z 28.2.1995 sp.zn. PL ÚS 10/95 okrem iného uviedol, že aj keď sú úroky z pôžičky predmetom zmluvnej voľnosti medzi účastníkmi neznamená to, že možno dohodnúť úroky v akejkoľvek výške a dohoda o úrokoch sa nesmie priečiť dobrým

mravom. Zdôraznil, že priemerná úroková sadzba z úverov v období 06/2012 bola 11,38 % ročne, no v zmluve o pôžičke bola uvedená sadzba 32 % ročne, čo je niekoľkokrát viac, než bola obvyklá úroková miera. Predmetné ustanovenia spotrebiteľskej zmluvy idú nad rámec povinností vzniknutých podľa Občianskeho zákonníka a evidentne zhoršujú postavenie spotrebiteľa a priečia sa tak dobrým mravom. Dospel k záveru, že žalobcom požadované vysoké úroky sú v rozpore s dobrými mravmi v zmysle § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka, a preto je zmluva v tejto časti neplatná v zmysle § 39 a § 41 Občianskeho zákonníka. Žalobca preukázateľne poskytol žalovanému pôžičku vo výške 2200 € a keďže žalovaný z nej zaplatil sumu 353 €, zaviazal ho na zaplataenie zvyšku, t.j. 1847 € s úrokmi z omeškania vyplývajúcimi z platnej právnej úpravy. V časti o zaplataenie 354,52 € (zmluvnej pokuty) pre späťvzatie žaloby konanie zastavil a vo zvyšku žalobu zamietol. O trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP a žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania za zaplataený súdny poplatok a 1 úkon právnej pomoci.

3. Opravným uznesením 16C/129/2016-47 zo 16.5.2017 súd prvej inštancie opravil svoj rozsudok zo 6.2.2017 a v jeho záhlaví uviedol správny názov právneho zástupcu žalovaného.

4. Rozsudok vo výroku, ktorým súd prvej inštancie žalobu v prevyšujúcej časti zamietol a vo výroku o trovách konania napadol včas podaným odvolaním žalobca, navrhol ho zmeniť a priznať mu ešte sumu 550,38 € s vyčísleným úrokom z omeškania, ako aj uplatnené trovy. Uviedol, že odplata za poskytnutie spotrebiteľského úveru žalovanému našla svoje vyjadrenie v RPMN vo výške 32 % zhodne s dojednanou úrokovou sadzbou. Pritom výška priemernej hodnoty RPMN pre úvery vo výške od 1.500 € do 6.500 € so splatnosťou od 1 do 5 rokov zverejnená naposledy v čase uzavretia úverovej zmluvy Ministerstvom financií SR predstavovala 21,68 %. Súdna prax zaujala podľa neho názor, že postup súdu podľa § 3 ods. 1 Obč.zákonníka má miesto len vo výnimočných situáciách, napr. v prípade šikanózneho výkonu práva účastníkom zmluvného vzťahu a korektív dobrých mravov nesmie byť na ujmu princípu právnej istoty. Mal za to, že výška dojednanej odplaty 32 % neprevyšuje odplatu obvykle požadovanú na finančnom trhu za spotrebiteľské úvery v obdobných prípadoch a je v súlade so zákonom stanovenou maximálnou výškou odplaty pri poskytnutí peňažných prostriedkov spotrebiteľovi podľa § 1a ods. 1 nariadenia vlády SR č. 87/1995. Napriek skutočnosti, že uvedené pravidlo maximálneho stropu výšky odplaty nebolo v čase dojednania úverovej zmluvy v platnosti, pokiaľ sám zákonodarca považuje odplatu pri poskytnutí peňažných prostriedkov spotrebiteľovi do výšky 2x priemernej RPMN za akceptovanú, v takom prípade výška dojednanej odplaty nemôže byť označená za neprimeranú a v rozpore s dobrými mravmi. Nesúhlasil ani s výrokom o náhrade trov konania, keď súd prvej inštancie mu jednak priznal plnú náhradu trov konania, avšak túto časť výroku následne znegoval tak, že mu priznal okrem zaplataeného súdneho poplatku náhradu len za 1 úkon právnej pomoci. Správne mu mal byť priznaný nárok na plnú náhradu trov konania.

5. Žalovaný sa k odvolaniu žalobcu nevyjadril.

6. Krajský súd v Košiciach na základe podaného odvolania vec podľa ust. § 385 ods. 1 CSP prejednal bez nariadenia odvolacieho pojednávania a preskúmal rozsudok súdu prvej inštancie v medziach odvolania, t.j. v rozsahu vyplývajúcom z § 380 ods. 1,2 CSP (vymedzenom odvolacími dôvodmi a námietkami žalobcu uvedenými v odvolaní) a § 379 CSP, spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné, preto rozsudok v znení opravného uznesenia v napadnutej zamietavej časti potvrdil podľa § 387 ods. 1 CSP.

7. Rozsudok bol verejne vyhlásený na Krajskom súde v Košiciach, pričom miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku bolo zverejnené minimálne 5 dní na úradnej tabuli Krajského súdu v Košiciach (§ 219 ods. 1, 3 CSP).

8. Žalobca podané odvolanie odôvodnil tým, že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, čo zodpovedá odvolaciemu dôvodu upravenému v § 365 ods. 1 písm. h/ CSP.

9. K odvolaciemu dôvodu podľa ust. § 365 ods. 1 písm. h) CSP odvolací súd poukazuje na to, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje súd právne závery a aplikuje konkrétnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri

aplikácii právnej normy na zistený skutkový stav, ku ktorému môže dôjsť vtedy, ak súd použil iný právny predpis, než ktorý mal použiť alebo ak použil síce správny právny predpis, ale nesprávne ho interpretoval na daný prípad.

10. Odvolací súd dospel k záveru, že tento odvolací dôvod nie je daný, keďže súd prvej inštancie skutkové zistenia podradil pod správne hmotnoprávne predpisy a vyvodil z nich správne závery o právach a povinnostiach strán.

11. Podľa ust. § 387 ods. 2 CSP ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, príp. doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

12. Odvolací súd sa stotožňuje so správnymi skutkovými a právnymi závermi súdu prvej inštancie a s odôvodnením napadnutého rozsudku, na ktoré v celom rozsahu poukazuje a dopĺňa nasledovne:

13. Súd prvej inštancie nárok žalobcu v prevyšujúcej časti zamietol berúc do úvahy, že úroky požadované žalobcom v rozsahu 32 % ročne odporujú dobrým mravom v zmysle § 3 ods. 1 Obč.zákonníka. Odvolateľ bol toho názoru, že zmluvne dojednaný úrok vo výške ročnej úrokovej sadzby 32 % je primeraný, v súlade so zákonom a dobrými mravmi.

14. Pri posúdení primeranosti dojednanej výšky úrokov pri peňažnej pôžičke treba prihliadnúť na celkové okolnosti úkonu, jeho pohnútky a účel, ktorý sledoval, ako aj porovnať dojednaný úrok s úrokovou mierou obvyklou z praxe peňažných ústavov (Rozsudok NS SR 1Cdo/572005 z 1.7.2010).

15. Hoci maximálna výška úrokov (ako odplaty za užívanie požičanej finančnej čiastky) pri peňažných pôžičkách ani pri úveroch nie je žiadnym právnym predpisom limitovaná a je ponechaná výlučne na dohodu zmluvných strán, nie je neobmedzená. Dohoda o výške úrokov totiž musí byť v súlade s ustanovením § 39 OZ, teda nesmie sa priečiť dobrým mravom. Právny úkon postihnutý takouto vadou je absolútne neplatný. O takýto stav pôjde spravidla vtedy, ak dohodnuté úroky presiahnu mieru úrokov poskytovanú peňažnými ústavmi v čase uzavretia zmluvy (1MCdo 1/2009 zo dňa 31.7.2009).

16. Doterajšia judikatúra súdov nespochybnila, že neprimerané úroky sú v rozpore s pravidlami správania sa, ktoré sú v spoločnosti v prevažnej miere uznávané a predstavujú základný hodnotový poriadok. Cena plnenia teda nie je vyňatá zo súdnej kontroly pokiaľ ide o rozsah jej primeranosti a ani kontroly podľa generálnej klauzuly (§ 53 ods. 1 OZ). Výška zmluvných úrokov pokiaľ tieto úroky prevýšia priemer úrokov na trhu pri porovnateľnom úvere o viac ako 100% je neprijateľná a odporuje dobrým mravom. Prevýšenie úrokov o 100% oproti priemeru úrokov za úvery poskytované bankami je netolerovateľné za žiadnych okolností a preto správne postupoval súd prvej inštancie, ak nepriznal žalobcovi žiadané úroky predstavujúce viac ako 100% oproti priemeru úrokov na trhu pri porovnateľnom úvere. Odvolací súd za správny považuje záver súdu prvej inštancie o tom, že pokiaľ sú úroky neplatné v celom rozsahu nemožno ich ďalej ani moderovať, preto správne ustálil, že úroky sú neplatné v celom rozsahu. Uvedená okolnosť totiž spôsobuje značnú nerovnováhu v postavení účastníkov v neprospech spotrebiteľa a za takýchto okolností je potrebné hodnotiť dohodu o výške úrokov za absolútne neplatnú.

17. Súd prvej inštancie vychádzal zo zistenia, že primeraná úroková sadzba z úverov v období 06/2012 bola 11,38 % ročne, ktorý údaj dohodnutá ročná úroková sadzba (32 %) niekoľkonásobne prevyšovala. S týmto názorom možno súhlasiť a tento má oporu vo zverejnených priemerných úrokových mierach pri spotrebiteľských úveroch za obdobie 06/12, sledovaných Národnou bankou Slovenska.

18. Keďže odvolacie námietky žalobcu, neúspešne obhajujúceho primeranosť dohodnutej úrokovej sadzby neboli dôvodné, potvrdil odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v znení opravného uznesenia v napadnutej zamietavej časti ako vecne správny.

19. Odvolanie žalobcu, týkajúce sa výroku rozsudku o náhrade trov konania však je potrebné hodnotiť ako opodstatnené. Preskúmaným rozhodnutím súd prvej inštancie priznal žalobcovi nárok na náhradu trov konania za zaplatený súdny poplatok a za 1 úkon právnej pomoci, pričom svoju úvahu bližšie

neodôvodnil, čo v tejto časti odôvodnenie a výrok rozsudku robí nepreskúmateľným. Žalobca totiž už v žalobe navrhol priznať mu náhradu za 2 úkony právnej pomoci (zrejme za prevzatie zastúpenia a podanie žaloby), pričom náhrada mu bez akéhokoľvek odôvodnenia bola priznaná len za 1 úkon právnej pomoci. Nedostatočné odôvodnenie rozsudku je nutné pokladať za porušenie práva na spravodlivý proces a tak úlohou súdu prvej inštancie bude opätovne rozhodnúť o trovách prvoinštančného konania a svoje rozhodnutie riadne odôvodniť.

20. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP. Žalobca v odvolacom konaní vo veci samej nebol úspešný a žalovanému preukázateľne žiadne trovy odvolacieho konania nevznikli.

21. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3 : 0 (§ 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1,2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1,2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).